

Broj: X-KŽ-09/702

Datum: 31.01.2011. godine

Sud Bosne i Hercegovine, u vijeću Apelacionog odjeljenja Odjela II za organizirani kriminal, privredni kriminal i korupciju, sastavljenom od sudije Mirze Jusufovića, kao predsjednika vijeća, te sudija Redžiba Begića i Tihomira Lukeša, kao članova vijeća, uz sudjelovanje stručnog saradnika Nevene Aličehajić u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženih Edhema Bičakčića i dr., zbog produženog krivičnog djela Zloupotreba službenog položaja ili ovlasti iz člana 358. stav 3. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu KZ F BiH), odlučujući o žalbi Tužilaštva Bosne i Hercegovine, izjavljenoj protiv presude Suda Bosne i Hercegovine broj X-K-09/702 od 08.04.2010. godine, nakon održane javne sjednice vijeća, kojoj su pristupili tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine Saša Sarajlić, optuženi Edhem Bičakčić i njegov branilac, advokat Žarko Bulić, te optuženi Dragan Čović i njegov branilac, advokat Zdravko Rajić, dana 31.01.2011. godine, donio je slijedeću:

P R E S U D U

Odbija se, kao neosnovana, žalba Tužilaštva Bosne i Hercegovine, te se potvrđuje presuda Suda Bosne i Hercegovine broj X-K-09/702 od 08.04.2010. godine.

O b r a z l o ž e n j e

1. Presudom Suda Bosne i Hercegovine broj X-K-09/702 od 08.04.2010. godine, optuženi Edhem Bičakčić i Dragan Čović, na temelju odredbe člana 284. stav 1. tačka c) Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu ZKP BiH), oslobođeni su optužbe da bi radnjama opisanim u izreci navedene presude počinili produženo krivično djelo Zloupotreba službenog položaja ili ovlasti iz člana 358. stav 3. KZ F BiH (Službene novine Federacije BiH broj 43/08). Na osnovu člana 189. stav 1. ZKP BiH odlučeno je da troškovi krivičnog postupka iz člana 185. stav 2. tačka a) do f) ZKP BiH, kao i nužni izdaci i nagrada branitelja, padaju na teret budžetskih sredstava ovog suda.

2. Protiv navedene presude žalbu je blagovremeno izjavilo Tužilaštvo Bosne i Hercegovine, kojom presudu pobija zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, sa prijedlogom da apelaciono vijeće Suda Bosne i Hercegovine žalbu uvaži i prvostepenu presudu preinači, tako da

optužene oglasi krivim, ili pak, da pobijanu presudu ukine i odredi održavanje pretresa pred vijećem Apelacionog odjeljenja.

3. Branioci optuženih Edhema Bičakčića i Dragana Čovića, u zakonom propisanom roku dostavili su odgovore na žalbu Tužilaštva, u kojim odgovorima ističu da su svi žalbeni prigovori neosnovani, te predlažu da apelaciono vijeće Suda Bosne i Hercegovine žalbu odbije i potvrdi prvostepenu presudu.

4. Nakon što je ispitalo pobijanu presudu u granicama žalbenih prigovora, kako je to propisano odredbom člana 306. ZKP BiH, apelaciono vijeće je donijelo odluku kao u izreci iz slijedećih razloga:

**OSNOV ZA ŽALBU PREMA ČLANU 296. STAV 1. TAČKA C) ZKP BIH:
POGREŠNO ILI NEPOTPUNO UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE**

A. STANDARDI ZA ODLUČIVANJE PO ŽALBI

5. Tužilaštvo, svojom žalbom, pobija prvostepenu presudu zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, nalazeći da prvostepeni sud nije, a što je bio dužan, utvrdio sve relevantne činjenice za odlučivanje u ovoj krivičnopravnoj stvari, a one koje je utvrdio, pogrešno je ocijenio.

6. Standard koji žalbeno vijeće treba primijeniti prilikom preispitivanja navodno pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja jeste utemeljenost takvih žalbenih prigovora.

7. Žalbeno vijeće će, prilikom razmatranja prigovora kojima se ukazuje na pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje, utvrditi da li bi jedan objektivan sud koji presuđuje u činjeničnim pitanjima došao do istog zaključka do kojeg je došlo prvostepeno vijeće, izvan svake razumne sumnje. Naime, žalbeno vijeće može, svojim zaključcima zamijeniti zaključke prvostepenog vijeća, samo ukoliko jedan objektivni sud, koji odlučuje o činjeničnim pitanjima, ne bi mogao donijeti takvu presudu i kada dokazi, na koje se oslanjalo pretresno vijeće, ne bi mogli biti prihvaćeni od strane bilo kojeg objektivnog suda, odnosno kada je ocjena dokaza „potpuno pogrešna“.

8. Međutim, neće svaka činjenična greška biti razlog da žalbeno vijeće ukine presudu, nego samo ona greška koja je uzrokovala nepravilnu presudu. Donošenje takve, nepravilne presude,

predstavljalo bi krajnje nepravičan ishod sudskog postupka i zadatak apelacionog vijeća je to spriječiti.

9. Da bi dokazao da je prvostepeno vijeće donijelo nepravilnu presudu, žalilac mora dokazati da je navodno pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje u pobijanoj presudi, rezultat pogrešno utvrđenih činjenica, identifikujući pri tome koje su to činjenice pogrešno ili nepotpuno utvrđene, ali i iznijeti iz čega, takva, navodno pogrešna, utvrđenja prvostepenog vijeća proizilaze, odnosno, identificirati koje dokaze je prvostepeno vijeće pogrešno cijenilo ili ih nije cijenilo. Da bi utvrdilo osnovanost žalbenog prigovora pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, kako je prethodno konstatovano, apelaciono vijeće mora zaključiti da nijedan objektivni sud, koji presuđuje o činjeničnim pitanjima, ne bi mogao doći do osporavanih činjeničnih utvrđenja i da je činjenična greška uzrokovala nepravilnu presudu. Tek u takvom slučaju, apelaciono vijeće će uvažiti žalbu podnesenu u skladu sa članom 299. stav 1. ZKP BiH, uslijed zaključka da je činjenično stanje pogrešno i/ili nepotpuno utvrđeno.

10. Mogućnost pobijanja presude zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, kao poseban žalbeni osnov, propisana je odredbom člana 296. tačka c) ZKP BiH, dok je odredbama člana 299. stav 1. i 2. ZKP BiH propisano kada se smatra da postoji pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje, tako što je određeno da takvo stanje postoji kad je sud neku odlučnu činjenicu pogrešno ili nepotpuno utvrdio, a u slučaju nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i kad na to ukazuju nove činjenice ili novi dokazi. Činjenično stanje predstavlja skup odlučnih činjenica koje treba utvrditi, a na to koje činjenice imaju karakter odlučnih činjenica, upućuju odredbe procesnog ili materijalnog zakona koji je primjenjen, ili ga je potrebno primjeniti u svakom konkretnom slučaju. U svakom pojedinom predmetu, na temelju izvedenih dokaza ili posredno, iz drugih činjenica (indicija i kontrolnih činjenica), utvrđuju se odlučne činjenice. Potrebno je naglasiti da i u slučaju kada odlučne činjenice jasno proizilaze iz izvedenih dokaza, vijeće je dužno izvesti zaključak o njihovom postojanju, jer u suprotnom nema utvrđenog činjeničnog stanja. Ukoliko neka činjenica nije utvrđena onako kako je postojala u stvarnosti nekog događaja, postoji pogrešno utvrđeno činjenično stanje. S druge strane, nepotpuno utvrđeno činjenično stanje postoji i u slučaju kada na to ukazuju nove činjenice i novi dokazi.

11. Kako je predmet žalbe Tužilaštva osporavanje pravilnosti utvrđenog činjeničnog stanja u pobijanoj presudi, odnosno žalbom se dovodi u pitanje pravilnost zaključka pobijane presude da izvan svake razumne sumnje Tužilaštvo nije dokazalo da su optuženi Edhem Bičakčić i Dragan Čović počinili radnje koje im se optužnicom stavljaju na teret, apelaciono vijeće će u daljem tekstu dati svoju ocjenu da li žalba osnovano ukazuje da iz izvedenih dokaza tokom prvostepenog

postupka, proizilazi drugačiji zaključak od onog koji je izvelo prvostepeno vijeće, a to sve, krećući se u granicama žalbenih prigovora.

B. SADRŽAJ ŽALBENIH PRIGOVORA TUŽILAŠTVA

12. Kada osporava pravilnost utvrđenog činjeničnog stanja, Tužilaštvo u žalbi iznosi tvrdnju da prvostepeni sud nije utvrdio sve relevantne činjenice za odlučivanje u predmetnoj krivičnopravnoj stvari, a one koje je utvrdio, pogrešno je ocijenio. To se prije svega odnosi na navodno pogrešan zaključak pobijane presude da su optuženi imali pravo raspolagati sredstvima za 1999. i 2000. godinu, u svrhu nabavke i adaptacije stanova, iz sredstava tekuće rezerve „iako nisu postupali po spornim odlukama 4/99 i 5/00, koje su uvedene kao dokaz Tužilaštva“. Nadalje, Tužilaštvo ističe da je umišljaj optuženih išao za tim da bez ikakvih akata o dodjeli stanova i posebno utvrđenih kriterija, dodjeljuju stanove licima koja su navedena u tačkama izreke pobijane presude. Sam postupak dodjele sredstava za nabavku i adaptaciju stanova, realizovan je, kako se u žalbi ističe, kroz različite faze, i optuženi su, kako se dalje u žalbi navodi, znali i bili svjesni da Vlada Federacije Bosne i Hercegovine i Služba za zajedničke poslove, predstavljaju zaobilaznicu u postupku dodjele stanova, iako su „faktičku dodjelu stanova vršili isključivo optuženi, prema, samo njima poznatim kriterijima, te da je isključivo premijer potpisivao naloge za prenos sredstava sa računa Federalnog ministarstva finansija na račune Službe za zajedničke poslove, a potom i rješenja o dodjeli stanova“. Upravo činjenica da su sredstva transferisana sa računa Federalnog ministarstva finansija, na čijem čelu je bio optuženi Čović, na račun Službe za zajedničke poslove, po mišljenju Tužilaštva, ukazuje da je optuženi Čović bio upoznat sa navedenim činjenicama. Na kraju, žalbom se ističe da nedozvoljenost postupanja optuženih proizilazi i iz samog provođenja sredstava kroz materijalno knjigovodstvo, koja su knjižena kao kapitalna ulaganja, a ne sredstva iz tekuće rezerve, kako je to bilo jedino moguće.

C. UTVRĐENJA PRVOSTEPENE PRESUDE

13. Prvostepeno vijeće je u pobijanoj presudi utvrdilo da sporne odluke 4/99 i 5/00 Vlade FBiH, a koje su, kako to proizilazi iz obrazloženja pobijane presude donijeli optuženi kao premijer i dopremijer Vlade FBiH, nisu bile osnov za prenos novčanih sredstava iz tekućih rezervi budžeta Federacije Bosne i Hercegovine, na račune Službe za zajedničke potrebe, a radi rješavanja stambenih pitanja, što čini osnov svih inkriminacija koje se optuženima Edhemu Bičakčiću i

Draganu Čoviću stavljaju na teret. Ovakav zaključak prvostepena presuda bazira na nekoliko ključnih činjenica:

- ni kod jedne od 32 isplate iz budžeta za stambene potrebe nije bilo pozivanja na sporne odluke Vlade Federacije Bosne i Hercegovine broj 4/99 i 5/00,
- od 32 inkriminisane transakcije, četiri nisu u vezi sa predmetom optuženja,
- od ukupno 13 zahtjeva za prenos sredstava za stambene potrebe sa računa Ministarstva finansija na račun Službe, u 9 navrata zahtjev je uputila tadašnja direktorica Službe Azra Gradinčić, dok je u 4 slučaja zahtjev potpisao premijer Edhem Bičakčić,
- sredstva za stambene potrebe izdvojena u 1999. godini iz tekućih rezervi ne prelaze iznos od 600.000 KM (do kojeg iznosa su premijer i dopremijer imali pravo samostalno raspolagati), dok su sredstva korištena za stambene potrebe u 2000. godini transferisana iz budžetskih sredstava namijenjenih za kapitalne izdatke (investiciona ulaganja u nekretnine), a ne iz tekućih rezervi.

14. Nadalje, presuda ukazuje i na manjkavosti same optužnice, te ističe da iz činjeničnog supstrata optužnice nije vidljiva uzročno-posljedična veza između radnji optuženih, donošenja spornih odluka i svih naknadnih dešavanja, da nigdje u optužnici nije naznačeno na osnovu kojeg propisa, ili u nedostatku istog, po kojem ovlaštenju, ili bez njega, koji organ ili pojedinac je donio odluku da se konkretnoj osobi dodjele sredstva za rješavanje njegovog stambenog pitanja, dok u 37 tačaka optužnice nije naznačeno ko je titular prava raspolaganja na stanovima, što predstavlja odlučnu činjenicu, jer je u skladu sa važećim zakonom u inkriminisanom periodu titular bio dužan izvršiti sve veće opravke i sanacije stana, pa je neodrživa teza Tužilaštva o pribavljanju imovinske koristi nosiocima stanarskog prava, i na kraju, da se optužnicom pogrešno tretira pribavljanje imovinske koristi, jer stanarsko pravo predstavlja pravo *sui generis*, koje je nemoguće novčano izraziti.

D. ZAKLJUČAK APELACIONOG VIJEĆA

15. Po ocjeni ovog vijeća, Tužilaštvo paušalno, bez bilo kakve konkretizacije koje činjenice je prvostepeno vijeće pogrešno ili nepotpuno utvrdilo, u žalbi iznosi tvrdnju da prvostepeni sud po mišljenju optužbe nije, a što je bio dužan, utvrdio sve relevantne činjenice za odlučivanje u ovoj krivičnopravnoj stvari, a one koje je utvrdio da je pogrešno ocijenio. Žalba pri tome ne ukazuje koji dokazi su u prvostepenoj presudi pogrešno ocijenjeni, niti ukazuje na bilo koji od izvedenih dokaza

koji da je prvostepeni sud propustio cijeniti. Analizom žalbe uočava se da se njome eksplicite niti ne osporava ključna teza pobijane presude po kojoj inkriminisane odluke broj 4/99 i 5/00 nisu bile osnov za prenos sredstava sa tekućih rezervi, radi rješavanja stambenih pitanja. Žalba samo dijelom osporava jedan od argumenata za ovakvo utvrđenje iz pobijane presude, ističući da prvostepeni sud pogrešno smatra da su optuženi imali pravo raspolagati sredstvima iz tekućih rezervi za nabavku ili adaptaciju stanova za 1999. i 2000. godinu. Pri tome žalba prije svega pogrešno interpretira razloge pobijane presude, zanemarujući utvrđenje suda da su izdvajanja za 2000. godinu teretila kapitalne izdatke, a ne tekuće rezerve, a niti za svoju tvrdnju daje bilo kakve argumente, osim što postavlja pitanje zbog čega je knjiženje tih sredstava vršeno kroz materijalno knjigovodstvo u dijelu kapitalnih ulaganja, a ne tekućih rezervi. U preostalom dijelu žalba se bavi analizom umišljaja optuženih, pri čemu prekoračuje i činjenični supstrat sadržan u optužnici, navodeći da su dodjelu stanova faktički vršili isključivo optuženi, po kriterijumima koji su samo njima poznati. S tim u vezi u žalbi se paušalno ističe da u prilog ove tvrdnje govore iskazi mnogih svjedoka (ne navodi se ime niti jednog svjedoka), koji da navode da su se sa zahtjevom za dodjelu stana ili sredstava za adaptaciju stana obraćali isključivo Vladi Federacije, da su sredstva sa računa Ministarstva finansija na račun Službe za opšte i zajedničke poslove prebacivana po nalogu premijera, te da je premijer potpisivao rješenja o dodjeli stanova. Nedoželjenost postupanja optuženih pored potpisivanja rješenja o dodjeli stanova i sredstava za adaptaciju, žalba nalazi i u pogrešnom knjiženju (kapitalna ulaganja umjesto tekućih rezervi), na koji način takođe prekoračuje inkriminacije iz optužnice. U zaključku žalba ističe da su oba optužena znala da se po Zakonu o otkupu stanova ne može zasnivati stanarsko pravo, kao što je to moglo po Zakonu o stambenim odnosima, pa su oba , uprkos tome vršili dodjelu stanova i sredstava za adaptaciju, što nisu mogli, u čemu se ogleda inkriminiranost njihovog postupanja, te zaključuje da je prvostepeni sud to morao utvrditi i da bi u tom slučaju odluka bila drugačija. Istovremeno, u žalbi se naglašava da je u to vrijeme na snazi bio Zakon o stambenim odnosima, koji je omogućavao rješavanje stambenih pitanja kroz dodjelu stanarskog prava. Ovakvom argumentacijom žalba zapada u protivrječnosti i u potpunosti odstupa od činjeničnog supstrata optužnice koji je predstavljao predmet pobijane presude, te tako otklanja bilo kakav argument za uspješno osporavanje njene pravilnosti. Stiče se dojam da Tužilaštvo žalbom pokušava nadomjestiti manjkavosti u činjeničnom opisu optužnice koja je predstavljala predmet pretresanja pred prvostepenim sudom i kojom je prvostepeni sud bio vezan kod donošenja pobijane presude, u smislu odredbe člana 280. stav 1. ZKP BiH, a što je nedopustivo.

16. Tužilaštvo, kako je naprijed konstatovano, samo paušalno osporava zaključke pobijane presude da su optuženi u 1999. godini, za stambene potrebe utrošili sredstva u nižem iznosu od dozvoljenog iznosa, do kojeg su mogli samostalno raspolagati, iznoseći tvrdnju da prvostepeni sud

pogrešno smatra da su optuženi imali pravo raspolagati tim sredstvima. Utvrđenje pobijane presude da su u 2000. godini sredstva za stambene potrebe izdvajana iz kapitalnih izdataka, a ne tekućih rezervi, dakle da navedena izdvajanja nisu vezana za sporne odluke čije je donošenje, kao vid prekoračenja službenih ovlaštenja, stavljeno na teret optuženima, žalbom nije izričito osporeno. Nasuprot ovakvom paušalnom žalbenom prigovoru ovo vijeće nalazi da je navedene zaključke prvostepeno vijeće izvelo pravilnom analizom dokaza izvedenih na glavnom pretresu, a naročito Izvješća o izvršenju proračuna za 1999. i 2000. godinu, Zaključaka revizijskog tima Ureda za reviziju za 2000. godinu, te finansijskih vještačenja izvršenih po vještacima angažovanim kako od strane odbrane (Envera Beganovića i Abida Hodžića) tako i od strane Tužilaštva (Kerime Prašljević), a koji su došli do približno istih rezultata vještačenja. Ovaj ključni činjenični zaključak pobijane presude, za koji su na stranama 47. do 51. dati iscrpni razlozi, utemeljeni na analizi navedenih dokaza, Tužilaštvo, kako je to već istaknuto, izričito i ne osporava. Posebno žalba ne ukazuje na bilo koji od navedenih dokaza, koji da je prvostepeno vijeće pogrešno cijeniло, a niti na postojanje bilo kojeg drugog izvedenog dokaza, iz kojih bi, a na šta je kao žalilac bilo dužno ukazati apelacionom vijeću, proizilazili drugačiji zaključci o ovim odlučnim činjenicama.

17. Imajući u vidu da se navedenim utvrđenjem prvostepenog suda isključuje postojanje uzročne veze između inkriminisanih radnji optuženih - donošenju odluka broj 4/99 i 5/00, u kojima je prema optužnici sadržana zloupotreba položaja od strane optuženih iskorištavanjem (kako se navodi u činjeničnom opisu optužnice), odnosno prekoračenjem (kako se navodi u pravnom zaključku optužnice) njihovih službenih ovlaštenja i posljedice u vidu sticanja imovinske koristi drugima, a koje utvrđenje, kako je to naprijed obrazloženo, žalbom nije osnovano dovedeno u sumnju, proizilazi da je prvostepeni sud pravilno postupio kada je temeljem odredbe člana 284. stav 1. tačka c) ZKP BiH optužene oslobodio od optužbe, te da ne postoje razlozi zbog kojih se prvostepena presuda pobija žalbom Tužilaštva.

18. Iz svih navedenih razloga, a na temelju odredbe člana 313. ZKP BiH, apelaciono vijeće je donijelo odluku kao u izreci ove presude.

ZAPISNIČAR:

Nevena Aličehajić

PREDSJEDNIK VIJEĆA

SUDIJA

Mirza Jusufović

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude žalba nije dozvoljena.

